

سومقاله

سلام بر مخاطبان گرامی

در این ایام خجسته با شماره‌ای دیگر از «یادا نامه» (خبرنامه‌ی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران) به محضر شما دانشمندان و دانش‌دوستان گرامی رسیدیم. اعیاد شعبانیه به خصوص میلاد با سعادت حضرت ولی عصر (عج) را به شما دوستداران خاندان عصمت و طهارت تبریک عرض می‌کنیم و مشارکت حماسی مردم متعهد کشورمان در یازدهمین انتخابات ریاست جمهوری، راهیابی تیم ملی فوتبال ایران به جام جهانی و موفقیت ورزشکاران والیبال کشور در لیگ جهانی را گرامی می‌داریم. در این شماره بنا داریم شما را از اخبار انجمن مطلع سازیم و چکیده‌ای از رویدادهای علمی انجمن همچون سخنرانی‌های پژوهشگران این حوزه و میزگردها که از آخرین دستاوردهای ملی و جهانی در یادگیری الکترونیکی حکایت می‌کنند به اطلاع شما برسانیم و رویدادهای علمی در این حوزه را ورق بزنیم. در بخش واژه‌های رایاد نیز قصد داریم به منظور پاسداشت زبان فارسی، چند واژه مهم در این حوزه که به تصویب فرهنگستان زبان و ادب فارسی رسیده است، منتشر کنیم. دست یاری شما اندیشمندان گرامی را به گرمی می‌فشاریم و از همگی خواهشمندیم ما را از نظرات و انتقادات خود بی‌بهره نسازید و اخبار مرتبط با فعالیت‌های یادگیری الکترونیکی را برای درج در خبرنامه به نشانی اینترنتی info@elearningassociation.ir ارسال فرمایید.

دبیرخانه نشریه یادانامه

اخبار یادا

همکاری یادا و انجمن سیستم‌های هوشمند

جلسه مشترک انجمن یادگیری الکترونیکی ایران (یادا) و انجمن سیستم‌های هوشمند با حضور رئیس هیئت مدیره یادا در جلسه هیئت مدیره انجمن سیستم‌های هوشمند، روز چهارشنبه ۹۲/۳/۸ در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران برگزار شد. طی این جلسه ضمن بررسی و شناسایی زمینه‌های همکاری دو انجمن، موضوع انعقاد تفاهم‌نامه همکاری نیز مطرح و بنا شد پس از بررسی و توافق طرفین، تفاهم‌نامه به امضای رؤسای هیئت‌مدیره دو انجمن برسد و در برخی زمینه‌های مشترک با یکدیگر فعالیت داشته باشند. ضمن اینکه قرار شد انجمن در برگزاری دوازدهمین کنفرانس ملی سیستم‌های هوشمند ایران با انجمن سیستم‌های هوشمند همکاری کند.

رویدادهای آینده

هجدهمین کنفرانس بین‌المللی E-Learn رویدادی جهانی در حوزه یادگیری الکترونیکی است که توسط انجمن محاسبات پیشرفته در آموزش و پرورش (AAE) به صورت سالیانه برگزار می‌گردد. این کنفرانس با مشی بین رشته‌ای خود، به عنوان محفلی برای تبادل اطلاعات میان محققان، صنعتگران و دانشگاهیان در زمینه یادگیری الکترونیکی در حوزه‌های دولتی، مراقبت بهداشتی و آموزش عالی به ایفای نقش می‌پردازد.

این کنفرانس از ۲۱ تا ۲۵ اکتبر سال ۲۰۱۳ میلادی در شهر لاس وگاس در ایالت نوادای ایالات متحده آمریکا برگزار می‌گردد. مهم‌ترین موضوع‌های کنفرانس عبارتند از:

Sectors or Application Domains: Government, Higher Education, Health Care and extra

Major Topics relating to or technologically supporting E-Learning

Specific Topics Examples: Collaborative Learning, Courseware Development, Distance Learning, Intelligent E-Learning Technology

زمان بندی مهم کنفرانس به شرح زیر است:

زمان برگزاری کنفرانس: ۲۱-۲۵ اکتبر ۲۰۱۳

مهلت ارسال مقاله: تا ۲۴ ژوئن ۲۰۱۳

وبگاه کنفرانس: <http://www.aace.org/conf/elearn>

آنچه در این شماره می‌خوانید:

✓ گزارشی از هفتمین سخنرانی علمی یادا با موضوع:

مبانی و راهبردهای آموزش دینی در فضای مجازی

✓ نقد کتاب:

مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی

• learning environment

• محیط یادگیری

✓ واژه‌های رایاد

• یادگیری چهره به چهره

• face-to-face learnin

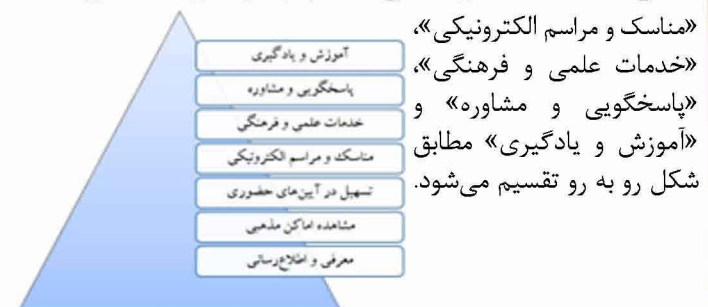
✓ اخبار یادا

مبانی و راهبردهای آموزش دین در فضای مجازی

هفتمین سخنرانی علمی انجمن یادگیری الکترونیکی ایران (یادا) با سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین آقای سید حمید حسینی - مؤسس دانشکده مجازی علوم حدیث و رئیس کارگروه یادگیری الکترونیکی در مراکز حوزوی در انجمن یاداب - در روز چهارشنبه اول خردادماه در پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران برگزار شد. ایشان در این سخنرانی به بیان چگونگی بهره‌گیری ادیان و مذاهب از فضای مجازی پرداخته است. در این بخش خلاصه‌ای کوتاه از این سخنرانی ارائه می‌شود.

سطوح بهره‌گیری از فضای مجازی برای اهداف مذهبی

سطوح بهره‌گیری از فضای مجازی به هفت سطح «معرفی و اطلاع رسانی»، «مشاهده اماکن مذهبی»، «تسهیل در آیین‌های حضوری»،

«مناسک و مراسم الکترونیکی»،

«خدمات علمی و فرهنگی»،

«پاسخگویی و مشاوره» و

«آموزش و یادگیری» مطابق

شکل رو به رو تقسیم می‌شود.

دو سوپیه است. www.pasokhgoo.ir و www.christiancounseling.net نمونه‌ای از این پایگاه‌ها هستند. سطح نمود بیشتری پیدا می‌کند که موجب شکل دادن شخصیت فرد نمی‌شود، بلکه برخی نیازهای او را برطرف می‌سازد. آنچه ادیان به ویژه اسلام به دنبال آن است، انسان‌سازی و تربیت افرادی است که بتوانند به سطوح عالی کمال دست یابند. پایگاه اینترنتی تعلیم یهود و پایگاه اینترنتی تعلیم مسیحیت نمونه‌ای از این پایگاه‌ها هستند.

شرایط موجود در آموزش الکترونیکی علوم اسلامی

آموزش در علوم اسلامی به دو بخش «آموزش عمومی» و «آموزش تخصصی» تقسیم می‌شود.

آموزش عمومی: آموزش عمومی در واقع فعالیت‌های آموزشی پراکنده و مقطعی است که نظام جامعی را پیگیری نمی‌کند و به مدرکی معتبر منتهی نمی‌شود و معمولاً در سطح ارائه خدمات فرهنگی است.

آموزش تخصصی: آموزش تخصصی در علوم اسلامی برنامه‌های نظام‌مند آموزشی هستند که اهدافی مشخص و از پیش تعریف شده را پیگیری می‌کنند و به مدرکی دارای اعتبار منتهی می‌گردند. در این بخش تجربه‌های ارزشمندی در کشور وجود دارد ولی همچنان تا نقطه مطلوب فاصله‌ای طولانی در پیش داریم.

مبانی آموزش دین در فضای مجازی

برای تحقق تمامی سطوح ذکر شده، دانستن مبانی آموزش دینی در فضای مجازی الزامی است. فطری و جهانی بودن دین، وابستگی دین به تعقل و آگاهی، انتخابی و اختیاری بودن دین، استقبال دین از پرسش و انتقاد، تدریجی و تمام‌العمر بودن کسب معرفت دینی، ضرورت رعایت اهلیت و ظرفیت در فراگیران، فرصت و تهدید بودن فضای مجازی برای اخلاق و ضرورت حفظ ویژگی‌ها و نقاط قوت آموزش‌های حوزوی از جمله مهمترین مبانی آموزش دین در فضای مجازی است که باید زمان بهره‌گیری از فضای مجازی در دین مورد توجه قرار گیرد.

راهبردهای توسعه آموزش دینی در فضای مجازی

راهبردهای موجود برای توسعه آموزش دینی در فضای مجازی به شرح زیر است:

- ۱- افزایش مهارت و آگاهی استادان و متولیان علوم اسلامی
- ۲- حمایت از تولید محتوای آموزشی دینی
- ۳- برگزاری دوره‌های آموزش ترکیبی
- ۴- اولویت بخشیدن به استفاده از این فناوری به عنوان مکمل آموزش‌های حضوری
- ۵- همکاری و هم‌افزایی مراکز فعال آموزش الکترونیکی دینی
- ۶- طراحی نظام رسمی آموزش الکترونیکی حوزوی متناسب با اقتضات این روش
- ۷- اولویت دادن به آموزش سطوح عالی و ارتقا و بازآموزی استادان و معلمان
- ۸- تدوین ضوابط و الزامات تأسیس حوزه‌های علمیه مجازی
- ۹- شناسایی و تعریف ملاک‌های ارزشیابی آموزش الکترونیکی دروس حوزوی

معرفی و اطلاع‌رسانی: «معرفی و اطلاع‌رسانی» به عنوان ابتدایی‌ترین سطح استفاده از فضای مجازی برای اهداف مذهبی، به معرفی مذهب، اصول آن، باورها، شعائر و نمادهای آن می‌پردازد. می‌توان از پایگاه‌های اینترنتی www.shahecheragh.ir و www.Christdesert.org به عنوان نمونه‌ای از ادیان مختلف در این سطح نام برد.

مشاهده اماکن مذهبی: در سطح دوم یعنی «مشاهده اماکن مذهبی»، امکانات فضای مجازی برای ارتباط نزدیک‌تر مخاطب تحت عنوان «پخش مستقیم» یا حتی «زیارت برخط» در بسیاری از اماکن مذهبی و یا حتی ایجاد امکان گشت و گذار در آن‌ها با بهره‌گیری از تصاویر پانورما به کار گرفته شده است. پایگاه اینترنتی www.imamreza.tv و www.surreyplacesofworship.org از پایگاه‌های فعال در این زمینه هستند.

تسهیل در آیین‌های مذهبی حضوری: در این سطح، امکاناتی در فضای مجازی مهیا شده است که آیین‌های حضوری ادیان و مذاهب مختلف، به نحوی تسهیل یابد. www.aish.com یکی از این پایگاه‌هاست. **مناسک و مراسم الکترونیکی:** در سطح بالاتر، تلاش شده است که اقدامات دینی مانند آیین‌ها، مراسم، دعاها، نیایش، زیارت و ... در خود فضای مجازی تحقق پیدا کند. پایگاه اینترنتی www.onlinemeditation.com نمونه‌ای از این خدمات را ارائه می‌کند.

خدمات علمی و فرهنگی: در سطح بالاتر، خدمات علمی و فرهنگی در فضای مجازی ارائه می‌شود. به این معنا که نهادهای مذهبی تلاش می‌کنند برای ارائه اطلاعات، خدمات فرهنگی و ترویج فرهنگ و مذهب خود از فضای مجازی استفاده کنند. در این سطح ارائه اطلاعات یک‌طرفه است و بیشتر جنبه اطلاع‌رسانی دارد. www.chabad.org و www.Qph.gov.sa نمونه‌ای از این پایگاه‌ها هستند.

پاسخگویی و مشاوره: در این سطح، از امکانات تعاملی فضای مجازی به منظور پاسخگویی و مشاوره به کاربران استفاده می‌شود و ارتباط کاملاً

سخنرانی علمی:

کابردهای فناوری راینش ابری با تأکید بر حوزه یادگیری الکترونیکی

سخنران:

خانم دکتر گلناز وکیلی

سر فصل‌های سخنرانی:

- ❖ فناوری راینش ابری، موانع و فرصت‌های آن
- ❖ اهمیت راینش ابری در سامانه‌های یادگیری و آموزش الکترونیکی
- ❖ چگونگی ارائه خدمات یادگیری الکترونیکی بر فراز ابر
- ❖ نمونه‌هایی موفق از بکارگیری راینش ابری در سامانه‌های یادگیری الکترونیکی

زمان:

چهارشنبه ۱۳۹۲/۴/۱۲ ساعت ۱۴ تا ۱۶

مکان:

تهران، خیابان انقلاب، تقاطع فلسطین، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات، طبقه ششم، تالار اجتماعات

برای نام‌نویسی به نشانی

<http://irandoc.ac.ir/forms/register.aspx>

مراجعه فرمایید.

learning environment

این واژه انگلیسی اسم بوده و از ترکیب فعل «learn»، پیشوند اسم ساز «ing» و اسم «environment» تشکیل شده است. مفهوم آن «مکانی فیزیکی یا مجازی که یادگیری در آن رخ می‌دهد» می‌باشد. واژه تصویری فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای این واژه بیگانه، واژه «محیط یادگیری» از نوع واژه‌های برگزیده است. ساخت این واژه اسم است که از ترکیب اضافی، اسم «محیط» و اسم «یادگیری» ایجاد شده است. نمونه‌ای از کاربرد این واژه در مثال زیر آورده شده است.

«در آموزش حضوری کلاس درس یکی از انواع محیط یادگیری است.»

face-to face learning

این واژه‌ی انگلیسی از نوع اسم بوده و از ترکیب صفت «face-to-face» و اسم «learning» تشکیل شده است. واژه‌های «formal learning» و «instructor-led training» از واژه‌های مرتبط با این واژه به شمار می‌آیند. این واژه به مفهوم «نوعی یادگیری به روش مرسوم در کلاس درس» است. معادل عربی این واژه «تدریس وجهاً لوجه» می‌باشد. گروه تخصصی واژه‌گزینی یادگیری الکترونیکی فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای این واژه بیگانه، واژه فارسی «یادگیری چهره به چهره» را پیشنهاد داده است که از نوع واژه‌های نوساخته محسوب می‌شود. این واژه از ترکیب وصفی اسم «یادگیری» با صفت «چهره به چهره» یا «رو در رو» تشکیل شده است. نمونه‌ای از کاربرد این واژه در مثال زیر آورده شده است.

«کلاس‌های حضوری در زمره یادگیری‌های چهره به چهره به شمار می‌روند.»

نقد کتاب

مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی

معرفی اثر

کتاب «مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی» به نگارش آقای دکتر محمود بابایی با موضوع‌های «آموزش به کمک کامپیوتر»، «آموزش از راه دور» و «اینترنت و آموزش و پرورش» در سال ۱۳۸۹ توسط پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات و نشر چاپار منتشر گردیده است.

سرفصل‌های کتاب «مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی» به شرح زیر است:

فصل اول: نگاهی به پیشینه

فصل دوم: مبانی نظری یادگیری و یادگیری درونخطی

فصل سوم: آموزش از راه دور: مفاهیم و سابقه

فصل چهارم: یادگیری الکترونیکی: چشم‌انداز کلی

فصل پنجم: فناوری اطلاعات و یادگیری الکترونیکی

فصل ششم: تولید و فراهم‌سازی محتوا برای یادگیری الکترونیکی

فصل هفتم: تعامل در یادگیری الکترونیکی

فصل هشتم: مهارت‌ها و محیط یادگیری الکترونیکی

فصل نهم: پشتیبانی یادگیری الکترونیکی

فصل دهم: اقتصاد یادگیری الکترونیکی

فصل یازدهم: مدیریت سیستم یادگیری الکترونیکی

فصل دوازدهم: ارزشیابی در یادگیری الکترونیکی

فصل سیزدهم: مسائل حق انتشار در محیط مجازی

نویسنده:

دکتر فریده مشایخ

نقد اثر

کتاب حاضر کوششی است ارزنده در بازنمایی مقدمه‌ای بر یادگیری الکترونیکی. ولی از آنجا که رویکرد یادگیری الکترونیکی پارادایم جدیدی را نه تنها در ارتباط با دسترسی بلکه در ارتباط با کیفیت یادگیری نوید می‌دهد، در این پارادایم «انتقال دانش» از طریق معلم و کتاب به «ساختن دانش» توسط یادگیرنده با همیاری معلم و دسترسی به منابع جایگزین می‌شود. در این جایگزینی گذار از یادگیری سطحی: دریافت، درک، کاربرد به یادگیری عمقی: تحلیل، ترکیب، ارزیابی و فرانشاخت امکان‌پذیر است. این گذار درک عمقی از ضرورت پیوند فناوری با پداگوژی (علم و هنر یاددهی - یادگیری) است. از این رو، انتظار می‌رود در تألیف یا ترجمه کتاب‌های مربوط به یادگیری الکترونیکی نقش پداگوژی معادل با فناوری بازنمایی شود و توصیه می‌شود در صورت تجدید چاپ کتاب حاضر نیز با افزودن فصلی جداگانه درباره کاربرد پداگوژی در یادگیری الکترونیکی، در صورت امکان این کاستی برطرف شود.